

SZEGEDI

XV. évfolyam 1. szám
1977. február 8.

Egyetem

A SZEGEDI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

Ki mit tud
— az Eötvösről?

Minden félév elején egy felhívás jelenik meg a kari hirdető-táblákon. Aki közelebb megy hozzá, a következőket olvashatja: „Az Eötvös Lóránd Kollégium az 19... tanév... félévére felvételt hirdet”. S alább sorakoznak a feltételek. Kiemelkedő tanulmányi eredmény, 4,50, vagy indokolt esetben 4,20 feletti átlag. Diák-köri tagság, tanszéki, vagy szakdolgozatvezetői ajánlás, KISZ-jellemzés. Aki még nem írt diák-köri dolgozatot, az vállalja, hogy felvétele esetén valamelyik szaktárgyból kutatási témát választ. A pályázó vállalja, hogy részt vesz a kollégium rendezvényein és a nyelvtanfolyamokon. Vállalja, hogy...

Az olvasásban azonban idáig már kevesen jutnak el. A kishítlük sarkonfordulnak, mert nem bíznak magukban. A többiek pedig úgy gondolják, hogy ettől a hirdetéstől nem lettek okosabbak, sőt: az Eötvös Lóránd Kollégium még távolibbá, misztikusabbá vált számukra.

„Semmit,
de nem is érdekel”

A legtöbb helyen ezt a választ kaptam, amikor egyetlen kérdéssel előhozakodtam.

— Te mit tudsz az Eötvösről?
A válaszokat a vizsgaidőszak közepén elmélyült tanulásukban háborgatott józsefatilások, irinyisek, mórások adták, fiúk és lányok, elsősök és ötödésesek vegyesen.

— Úgy hallottam, hogy tavaly hozták létre, és a jó tanulók kerülnek oda — jutalomból.

— Az Eötvös Kollégiumot kérdezted? Tudom, hogy melyik az. A József Attila Diákotthon épületében van, telefonon pedig az Irinyiből kapcsolják.

— A nevéből ítélve a pesti Eötvös kicsinyített mása lehet. Csekély létszámú, és nagy előnye, hogy koedukált.

— Keveset tudok róla. De ebben ők a hibásak: nem propagálják a rendezvényeket és a felvételt. Szerveznek olyan programokat, amikre más is felmehet!

— Ja, az Eötvös? Az a kolesz, ahol automatikusan harmadik kategóriások lesznek az emberek, ha bekerülnek?

Ezt a meghökkentő választ a Móra kollégium egyik szobájá-

ban kaptam. Ketten voltak ott-hon. Harmadévesek.

— És miért pont harmadik kategóriások?

— Mert azok se nem kapnak, se nem fizetnek.

— Ki mondta ezt neked?

— Nem emlékszem már. Valahol hallottam. (?)

— Szerintetek elzárkózik az Eötvös a többi kollégiumtól?

— Nem. Ezt nem vettük észre. Belülről egyébként nem láttuk, de alkotó közösségnek képzeljük. Ilyen helyen sokféle ember jöhet össze, változatosabb az élet. Mindenki ismeri a másikat, ez is nagyon jó dolog, a koedukációról nem is beszélve. Mi, itt a Mórán még az egy folyosón lakókat is alig ismerjük.

— A csoporttársaitokkal laktok egy szobában?

— Már nem. Hamar megúntuk egymást.

— És most? Hogy éltek?

— Most?... Hát... Megvagyunk...

„Nem sok értelmét látom”

A következő szobában jogászokkal beszélgettem. Egyikükről kiderült, hogy tájékozottabb, mint eddigi beszélgető partnereim.

— Az Eötvösben 30—36-an laknak, pontosan nem tudom. A tanulmányi eredményük kiváló, de társadalmi munkát nem végeznek. Ugyanakkor nagyobb anyagi támogatást kapnak, mint akár-melyik kollégium. Szerintem 30 embert nem lenne szabad ennyire a többi fölé helyezni. Nem egészséges a jó és rossz tanulók különválasztása sem. Önképzés? Hm. Itt a Mórán is van rá lehetőség, ezért hoztuk létre a szak-kollégiumokat. A leghetesebb emberek járnak el ezekre a foglalkozásokra, mégsem költöztetjük őket — csak azért, mert szak-kollégisták — egy emeletre.

— Ó sem sok értelmét látja tehát az Eötvös Kollégium létezésének. De mondatai arról is árulkodnak, hogy belülről, életközben még sosem látta.

„Jó dolog,
de még jobb is lehetne”

Aki ezt állítja, a József Attilában lakik, elsős korában pedig a Bolyait is kipróbálta. Barátai vannak az Eötvösben, rendszere-

(Folytatás a 3. oldalon.)

Írj Te is
a KISZ-ről!

A Kommunista Ifjúsági Szövetség megalakulásának 20. évfordulója tiszteletére a Szegedi Egyetem szerkesztősége cikkpályázatot hirdet hallgatóink részére. A pályázók a József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola ifjúsági mozgalma történelmének egy-egy jellemző időszakát, megmozdulását, kiemelkedő egyéniségét mutathatják be publicisztikában, interjúban, riportban, portréban, tárcában, (maximum 5—6 gépelt oldalnyi terjedelemben).

A pályamunkát jelölesen 1977. február 28-ig kell beküldeni a szerkesztőség címére (6720 Szeged, Dugonics tér 12). A jelöleg anyaghoz zárt borítékban mellékelni kell a szerző nevét, és pontos címét.

Az ifjúsági mozgalom vezetőiből és a szerkesztőség munkatársaiból álló zsűri döntése alapján a legjobb pályamunkákat a szerkesztőség és intézményeink KISZ-bizottságai díjazják, illetve megjelentetik lapunkban.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Felhívjuk intézményeink oktatóinak és dolgozóinak figyelmét, hogy ezekben a hetekben esedékes a Szegedi Egyetem 1977. évfolyamára az előfizetés. Tudományegyetemi és orvostudományi előfizelőinket kérjük, hogy a hagyományos módon, a szakszervezet által megbízott terjesztőknél fizessék be a 17 forintot. A tanárképző főiskolán a KISZ-bizottságon lehet előfizetni.

Olvasóink kérésére a szerkesztőség is foglalkozik lapterjesztéssel, úgy, hogy postán küldi el a megrendelőnek a lapszámot. Lchet tehát előfizetni a szerkesztőségben (Dugonics tér 12.) is!

Kérjük, fizessék elő és olvassák minél többen a Szegedi Egyetemet!

A vizsgaszabályzat
nyomában

Külsősegeiben a jelenlegi vizsgaidőszak sem különbözik a többitől — sietős léptű huszonevesek az utcákon, feszült figyelemű, könyvek fölé hajló diákokkal telt könyvtárak, kollégiumi tanulósobák. Persze, akadnak szépszámmal olyanok is, akik eszpresszókban, egy-egy kávé, limonádé mellett órák hosszat üldögélve tanulmányozzák a vizsgaanyagot. A menzán, ebéd közben, szinte mindennaposak az olyan vizsgákkal kapcsolatos szabványkérdések, mint a „na, hogy sikerült”, a „mit kérdezett”, a „mennyi van még hátra”. No, és természetesen az egyetemi folyosókon a drukkoló vizsgázók sem maradhatnak ki a megszokott képből!

Tartalmában azonban — már az előzményeket illetően is — jócskán van eltérés.

1976. szeptember 16-án lépett hatályba a József Attila Tudományegyetemen az új, módosított tanulmányi és vizsgaszabályzat, amelynek különösen két rendelkezését emelnénk ki. Az egyik így szól: „Azokon a szakokon, illetve évfolyamokon, ahol a kötelező vizsgák száma meghaladja a négyet, az első félévi vizsgaidőszak automatikusan meghosszabbodik február 5-ig.” A másik új-

donság már egy szigorú intézkedés: „Engedély alapján, a vizsgaidőszak után vizsgázott hallgatót tanulmányi eredményének kiszámításánál csak a vizsgaidőszakban letett vizsgák eredményét lehet figyelembe venni. Sikeres pótlás esetén is csak egy egyest lehet beszámítani; ez azonban nem számít elégtelenségnek.”

Hogy mennyire közismertek ezek a szabályok, milyen lehet a hatásuk? Erről nyilatkozzanak maguk az érdekeltek!

Aki egyáltalán
nem is tudott róla

— Most hallok róla először! — válaszolja érdeklődésemre Leicht Gábor harmadéves programozó matematikus hallgató, akit éppen a könyv fölé görnyedve talállok Bolyai kollégiumi szobájában.

— Ebből lesz az utolsó vizsgám — mondja a vastos jegyzetre mutatva. Sajnos, ez már ismétlés, igaz, nem utóvizsgának számít. Az első alkalommal mind a hetünket elküldték a rosszul sikerült írásbeli miatt.

Ismét az új vizsgaszabályzatra

(Folytatás a 3. oldalon.)



Ruszkai Károly felvétele

Elismerések és kinevezések

Bensőséges ünnepséget rendeztek január 22-én orvostudományi egyetemünkön. Az ünnepségen részt vett dr. Koncz János, a Csongrád megyei pártbizottság titkára, Deák Béla, a Szeged városi pártbizottság titkára, Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese és Bányai dr. Birkás Mária, a városi tanács elnökhelyettese.

Dr. Petri Gábor, a SZOTE rektora miniszteri dekrétumot nyújtott át nyugállományba vonulása alkalmából dr. Huszák István Kosuth-díjas egyetemi tanárnak, az Ideg-Elmeorvosok Klinikai Igazgatójának; dr. Kiszely György egyetemi tanárnak, az Orvosi Biológiai Intézet igazgatójának és dr. Novák István egyetemi tanárnak, a Gyógynövény és Drogismereti Intézet igazgatójának.

Ezt követően az orvostudományi rektora ismertette az új címzetes egyetemi tanárok kinevezését. Az egészségügyi miniszter — a Szegedi Orvostudományi Egyetem Tanácsának javaslatára — 1977. január 1-i hatállyal címzetes egyetemi tanári címet adományozott dr. Benecz Györgynek, az Országos Reuma- és Fizioterápiás Intézet osztályvezető főorvosának dr. Szarvas Ferencnek, a Szeged megyei városi Tanács Kórháza osztályvezető főorvosának, dr. Bódis Lajosnak, a Szeged, megyei városi Tanács Kórháza osztályvezető főorvosának. Dr. Fleischmann Tamást, az Országos Onkológiai Intézet laboratórium vezető főorvosát pedig címzetes docenssé nevezték ki.

Sportudvar

Újabb, mozgásra, sportolásra alkalmas területtel gazdagodott a József Attila Tudományegyetem. A gyakorló iskolák mellett, 1517 négyzetméter alapterületű, bitumennel borított, játszoudvart avattak december közepén. Az Egy iskola — egy vállalat akció keretében a Hódmezővásárhelyi Közüti Építő Vállalat és a Hódmezővásárhelyi Közüti Igazgatóság az egyetemmel és az iskolákkal kötött megállapodás alapján a 300 ezer forintos munkából (az anyagköltséget elszámolva) 100 ezer forint értékű társadalmi munkában, dicséretes gyorsasággal, két hét alatt bitumennel borította be az iskolák udvarát.

Együttműködési megállapodás

A megyei tanács épületében december 22-én ünnepélyes külsőségek között együttműködési megállapodást írt alá dr. Perjesi László, a Csongrád megyei tanács elnöke és dr. Petri Gábor, a Szegedi Orvostudományi Egyetem rektora. Az eseményen megjelent dr. Tamási Mihály, a megyei pártbizottság osztályvezetője és Deák Béla, a városi pártbizottság titkára.

Az együttműködési megállapodás tartalmazza a megyei tanács és az orvostudományi egyetem azon közös tennivalóit, amelyeket a magasabb szintű egészségügyi ellátás érdekében 1977 és 1980 között megvalósítanak.

Az aláírás alkalmával dr. Perjesi László az együttműködésről szólva azt hangsúlyozta, hogy lényegében a megyei és a helyi tanácsok, valamint az egyetem már korábban meglévő közös munkájának a folytatásáról van szó. Az eddigi eredményes együttes tevékenységnek további szélesítésére, fejlesztésére, az igényekhez és követelményekhez való alakítására minden feltételt adott. Dr. Petri Gábor is azt emelte ki, hogy a korábbi kapcsolatok legalizálásáról, pontosabban a munkakapcsolatok szabályozásáról szól ez a szerződés; a közös cél, az eddiginél jobb, magasabb színvonalú egészségügyi ellátás megteremtése érdekében.

Békét mindenkinek a világon!

Moszkvában rendezték meg január közepén a békeszerető erők világforumát. A háromnapos tanácskozáson 115 ország közel 500 küldötte között a magyar delegáció tagjaként jelen volt dr. Antalffy György egyetemi tanár, a Magyar Jogász Szövetség elnöke, a József Attila Tudományegyetem rektora. Antalffy professzor hazatérése után a békeszerető moszkvai világforumáról a következő nyilatkozatot adta:

— A békeszerető erők világforumának tanácskozása új fejezetet nyitott a békemozgalomban. A rendkívül intenzív világforum a béke megőrzése, az enyhülés terén tett újabb kezdeményező lépéseket. Az atomkorban a fegyverkezési verseny sokkal nagyobb következményekkel jár, és sokkal súlyosabban veszélyezteteti a nemzetek életét, mint valaha. Eppen ezért a fegyverkezési verseny megszüntetése és a leszerelés érdekében kell munkálkodnia a nemzeteknek. Nem véletlenül hangsúlyozta L. I. Brezsnyev, az SZKP KB főtitkára: „Ez a feladat ma sürgetőbb, mint valaha. Az emberiségnek elege van abból, hogy fegyverhalmokon éljen, az imperializmus agresszív körrel által szított fegyverkezési verseny mégis tovább erősödik.”

Ha nem vetünk véget a fegyverkezési versenynek, az csak kárára válhat a politikai enyhülés elmélyítésének, az államok közötti kapcsolatoknak.

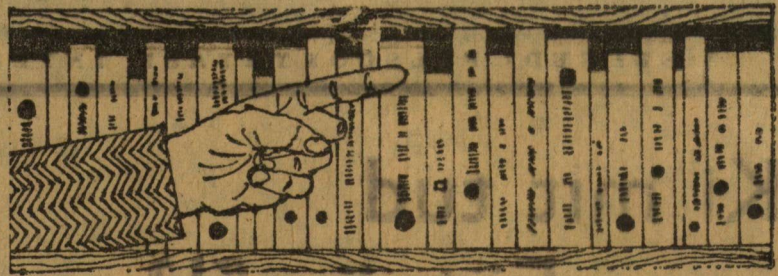
A plenáris ülést követően tizenhárom vitacsoportban folytattak eszmecsere-t a küldöttek. Hasonló tanácskozáson eddig ilyen csoportos megbeszélések nem kerültek sor. A most alkalmazott tanácskozási módszerrel Romes Csandra szerint a békeszerető erők világforumára a békeért küzdő erők vitaforumává vált. En a tizenegyedik vitacsoport munkájában vettem részt, amely az emberi jogok és az enyhülés, kérdéseivel foglalkozott. Csoportunk a legnépesebb tanácskozó szekció volt. Ülésén felszólalva beszéltem az enyhülés politikájának fontosságáról és gyakorlati szerepéről. Hangsúlyoztam: az enyhülés nem jelenthet enyhülést az emberi jogokért való küzdelemben, már csak azért sem, mert az emberi jogokat napjainkban is gyakran megsértik a világ különböző részein. Közismert például, hogy Dél-Afrikában és Latin-Amerikában sorozatosan semmibe veszik az örendelkezési jogot. A faji megkülönböztetések és a különféle atrocitások — nemre és korra való tekintet nélkül — a terror, a jogtalanság megren-

dítő tényeihez vezetnek. Mivel tagja voltam annak a nemzetközi bizottságnak, amely a chillei junta bűneit vizsgálta, felszólalásomban részletesen kitértem az ott elkövetett törvénytelenésekre, jogtalanságokra. Szóltam arról a diszkriminációról, megkülönböztetésről, amely a fejlett kapitalista országokban divik. Franciaországban és Nyugat-Németországban a vendégmunkások fele annyi bért dolgoznak, mint mások. A szekció résztvevői tanácskozó társaim, érdeklődéssel és megértéssel hallgatták felszólalásomat. Egyben valamennyien egyetértettünk: a demokratikus jogokért minden erővel küzdeni kell az egész világon. Jóllehet, a szekció tagjai nem azonos ideológiai platformról vizsgálták a felvetett kérdéseket, véleményük azonban sok kérdésben közelített a szocialista praxiák által kialakított állásfoglaláshoz.

A tanácskozás legfontosabb új vonása tehát a párbeszéd a legkülönbözőbb nézetű pártok képviselői között, és ez egyben biztosított is a tanácskozások jövőbeni folytatására, a közös akcióprogram kidolgozására. Az enyhülés kérdését vitatva egyre szenvedélyesebben fogalmazódott meg: soha többé háborút, békét mindenkinek a világon!

Kisszámítógép

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Matematika Tanszékén levő WANG 2200/C típusú kisszámítógépet január 28-án ünnepélyesen bemutatták a számítástechnikai szakembereknek. A Matematikai Tanszék Számítástechnikai Csoportja tájékoztatta az Oktatási Minisztérium, a Magyar Tudományos Akadémia, a József Attila Tudományegyetem Kibernetikai Laboratóriumának képviselőit és a főiskola vezetőit a gép működéséről, feladatairól. A tanév eleje óta dolgozó amerikai gyártmányú, kisteljesítményű számítógép főként oktatási célokat szolgál, de használják a matematikai tanszéken tudományos munkák végzésére és a hallgatók tudományos diákköri dolgozatainak elkészítéséhez is. A közeljövőben a főiskola kártyalyukasztót vásárol, hogy a géppel végezhető feladatok körét bővítse.



Jogtudományi acta

Antalffy György professzor „Systeme juridique, branche du droit, branche de science juridique en Hongrie” (Jogrendszer, jogág, jogtudományi ág, különös tekintettel a magyar viszonyokra) című 75 oldalas értekezésében a jogelmélet körében vitatott témát dolgoz fel, nevezetesen a jogrendszer, jogág, jogtudományi ág fogalmának, rendszerezési elveinek alapjait. A munka a jogszabályok rendszerezésének elméleti alapjait adja meg, ugyanakkor foglalkozik a jogág és a jogtudományi ág viszonyának jogelméleti aspektusaival is. A történeti és elméleti állam- és jogtudományok mellett szól a mű az anyagi és az alak jogágazatok, valamint a nemzetközi jog és tudománya felosztásáról és fejlődéséről. Az értekezés ugyanakkor mindezeket összekapcsolja a magyar törvényhozás legújabb, elsősorban az 1972. évi alkotmánymódosítás óta létrehozott törvények elemzésével, a jogalkotás, a jogalkalmazás és jogpolitika nézőpontjaival.

Dobó István adjunktus A Dél-Alföldön elkövetett emberölések kriminológiai jellemzői című tanulmánya arról a speciális vizsgálatról ad tájékoztatást, amelyet a szerző Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyében az emberölés és annak kísérlete miatt 1965. évben jogerős bírósági ítélettel befejezett ügyek tekintetében folytatott. A lefolytatott büntetőeljárások iratanyagát kérdőívekre dolgozta fel és az ezekből nyert különféle adatok — az elkövetők személyi körülményei és a konkrét ügyekben folytatott nyomozási tevékenység értékelése szolgált alapul az egyes vizsgálati megállapításoknak. Így pl. Csongrád megyében 18 szándékos emberölési cselekmény jogerős elbírálása történt meg a vizsgált évben. A szerző utalása szerint teljesebb képet a későbbi időpontban irandó, sértettek vonatkozó megállapításokkal, továbbá a közelmúlt évek adataival együtt ad majd a vizsgálat.

Horváth Róbert professzor *Quetelet et la statistique de son époque* (Quetelet és korának statisztikája) címmel jelentette meg munkáját. A Belga Tudományos Akadémia 1974. évi Quetelet-évi nyilvánítoja Quetelet halálának 100. évfordulója alkalmából. (1977. Rubens év lesz). A szerzőnek erre az alkalomra készült, valamint korábban írt kilenc tanulmányát foglalja magában ez a teljes szintézis adó monográfia. A tanulmányok Quetelet munkásságának modern értékelését tartalmazzák, beleértve a tudományos szocializmus alapjait is. (Külön tanulmány foglalkozik a tudományos szocializmus hozzájárulásával a modern statisztika tudományának kialakulásához. A munkában Quetelet koncepciójának marxista bírálata „Quetelet és Marx” című tanulmányban is olvasható nézetek kritikai összevetése alapján. A befejező dolgozat tudományos felmérést ad arról, hogy mit és hogyan hatott Quetelet munkássága Magyarországon. Az MTA-val váltott Quetelet-levéllel zárul a monográfia.

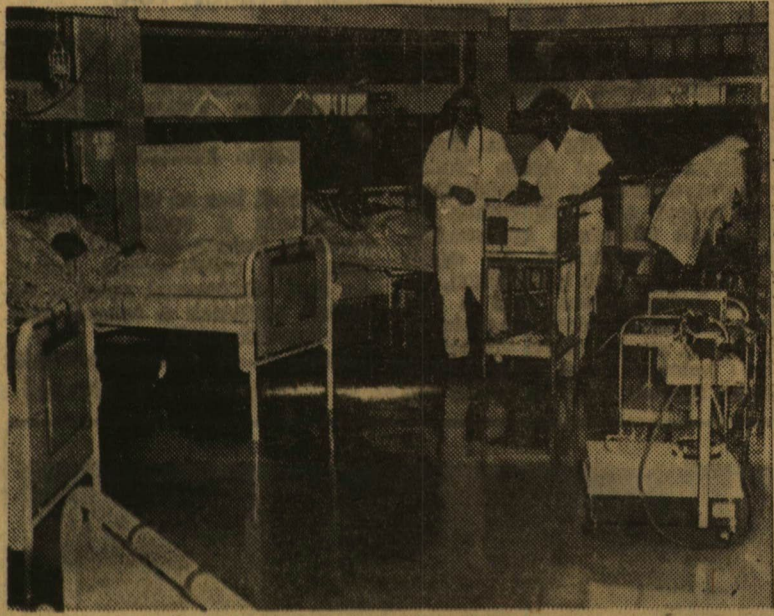
Kovács István professzor „On the problem of Act of Parliament and Law-Decree” (A törvény és törvényerejű rendelet problémájáról) írt értekezést. Mind burzsoá, mind a szocialis-

ta viszonylatban ismerteti a szerző művének első fejezetében a különféle törvényhozási koncepciókat, amelyen belül különleges jelentősége van az ún. kizárólagos törvényhozási tárgyaknak, azaz annak a szabályozási tárgykörnek, amelyet kifejezetten törvénnyel kell szabályozni. A törvény és a törvényerejű rendelet szabályozási körének elhatárolása az európai szocialista államokban képezi a munka második fejezetét. Ebben a részben a nálunk törvényerejű rendeletek megfelelő jogszabályok mikénti kialakulását kíséri figyelemmel a szerző Szovjetunióban (itt „ukáz-nak nevezik”) és a szocialista országokban; továbbá azt a problémát, hogyan határoldanak el azokat a tárgyakat, melyek a törvényhozás szintjére tartoznak azoktól a tárgyaktól, amelyekben alacsonyabb szintű szabályozás is elégséges. Ezt követően történeti áttekintés alapján a törvényerejű rendelet kialakulását és fejlődését a problémáit mutatja be hazánkban. Végezetül néhány figyelemre-mértő javaslatot ad közre, amelyek alapján jobban elhatárolható a Minisztériumok jogszabályalkotó tevékenysége.

Papp Ignác docens A döntésről, a döntéshozatal és az érdekek közötti kölcsönös viszonyról a szocialista állam mechanizmusában című orosz nyelven megjelent tanulmánya mindenekelőtt az államigazgatási döntésre koncentrál, vizsgálja azok szakaszait, fajait, az egyéni és kollektív döntés pozitív, negatív oldalait stb. Jelentős fejezete a munkának a döntés és az érdekek viszonyának elemzése, melynek keretében a társadalmi rétegek, valamint a területi különbségekből fakadó érdekkonfliktusokat vizsgálja abból a szempontból, hogy a szocialista állam (közigazgatási szervek) hogyan igyekszik a jogszabályok segítségével is az érdekkonfliktusok feloldására, az érdekek egyeztetésére. A munka empirikus szociológiai vizsgálatok eredményeire is támaszkodik.

Pólay Elemér professzornak A pandektisztika és hatása a magyar magánjog tudományára címmel jelent meg nagy terjedelmű (154 oldalas) monográfiája. A tanulmányban a pandektisztika (a XIX. század német-római magánjog tudománya) mindeddig nem tökéletesen tisztázott fogalmának tisztázásáról olvashatunk, továbbá a német pandektisztika marxista értékeléséről, annak nemcsak az eddigi általános felfogás szerint egyoldalúan negatív, hanem pozitív oldalainak kiemeléséről, végül a pandektisztika hatásáról a magyar magánjog tudományára, annak az általános irodalmi véleménynek a cáfolatával, hogy a történetjogi iskola első képviselője Frank Ignác lett volna. Ez az iskola, vele együtt a pandektisztika csak az 1855-ös osztrák jogi oktatási reform következményeként érezte hatását a magyar magánjog tudományára és európai szinten alkotó továbbfejlesztője a Jhering-féle pandektisztikának Szász-Schwarz Gusztáv volt. A monográfia Magyarországon 1920-tól 1945-ig.

INTÉZMÉNYAVATÁS



Lapunk legutóbbi megjelenése óta ünnepélyes keretek között áadták rendeltetésének a Szegei Orvostudományi Egyetem 15 millió forintos költséggel épült intenzív osztályát. Az intézmény avatásán — ahol megjelent Török József, a városi pártbizottság első titkára és dr. Lukács Jenő, az Egészségügyi Minisztérium főosztályvezetője — dr. Peiri Gábor rektor méltatta az egyetem új létesítményének jelentőségét. Az épület tervezőjének, Tarnai László mérnöknek az avatóünnepségen az Universitas emléklapjait nyújtotta át a rektor. (Fotó: Ruzsai Károly)

Tudományos együttműködés

A francia—magyar műszaki és kulturális egyezmény keretében decemberben a tudományegyetem Biofizikai Tanszékére látogatott J. Lavorel professzor, a Párizs melletti Gif-sur-vette-i Fotoszintézis Laboratórium igazgatója, s tárgyalásokat folytatott a két intézmény közötti tudományos együttműködésről.

Dr. Hevesi János, a JATE Biofizikai Tanszékének docense a Lodzi Egyetem Biokémiai és Biofizikai Intézetében járt, az idén Szegeden megrendezésre kerülő magyar—lengyel tudományos szimpozion előkészítése céljából.

A KGST-program keretében szakmai tapasztalatcserére Moszkvába utazott januárban dr. Csernay László egyetemi tanár, a SZOTE Izotópdiaosztályi Laboratóriumának vezetője.

Egy körút margójára

Immár hatodik éve, hogy a JATE TTK szervezésében oktatókból és hallgatókból álló brigád keresi fel az ország különböző gimnáziumait annak érdekében, hogy tájékoztassák a továbbtanulni szándékozó fiatalokat a tudományegyetemünkön folyó továbbtanulási lehetőségekről. A brigádok összeállításánál törekedünk arra, hogy különböző szakokon tanulók, illetve különböző tanszéken oktató tanárok a TTK-n folyó képzés egész keretszintjéről megfelelő információt tudjanak adni.

A beiskolázási körutak alkalmából a gimnáziumokba eljutottuk az egyetemről — a középiskolási fiataloknak készített — tájékoztatót, a Szegei Egyetem egyes számait, illetve egyéb, az egyetem életéből betekintést nyújtó írásos anyagokat. Rendszerint nemcsak a 4. osztályos tanulókkal, hanem gyakran a 3. osztályosokkal is lehetőségünk van találkozni, s ily módon alkalmunk van időben befolyásolni továbbtanulási szándékukat, illetve megfelelően orientálni őket. Az idei — három megye (Tol-

na, Somogy, Zala) középiskoláiban tett — látogatásaink során megkíséreltük megválaszolni azt a kérdést, hogy mi befolyásolja leginkább a fenti terület gimnáziumaiból továbbtanulni szándékozók irányultságát. Különösen érdekelt bennünket az a kérdés, hogy az említett — Budapesttől és Szegedtől, közel azonos távolságban levő — középiskolák tanulóit mi motiválja annak eldöntésében, hogy az ELTE-n, vagy a JATE-n folytassák tanulmányaikat.

Propaganda körutunk alkalmával azt tapasztaltuk, hogy — elsősorban a pedagógusok anyagi megbecsülésének relatíve alacsony voltára hivatkozva — a TTK-s szakok iránti érdeklődés csökkenő tendenciát mutat, míg a közgazdász, műszaki, jogi és orvosi pályára változatlanul jelentős a túljelentkezés. Az említett megyék 9 gimnáziumának adatait megvizsgálva megállapítottuk, hogy egyetemünkre jelentkező tanulók számát nem az adott iskolában érettségizők száma határozza meg döntően. Munkánk során azt tapasztaltuk, hogy igen fontos szerepe van az irányításban

a tantestületnek, illetve a tanári kar összetételének. Megállapítottuk, hogy amelyik iskolában jelentősebb a Szegeden végzett pedagógusok részaránya, jobban edeklődnék intézményünk iránt. A fenti összefüggést alátámasztja az a tény is, hogy a Szegeden végzett pedagógusok száma és a Szegedre jelentkező fiatalok száma közötti korrelációs együttható értéke +0,81. Ezért úgy ítéltük meg, hogy itt vannak kiaknázatlan tartalékaink. Eredményesnek tartanánk ezekkel a pedagógusokkal bizonyos kapcsolat kiépítését. Több helyen elmondták, hogy az ELTE szakbizottságaival és szakmódszertanosaival termékeny munkakapcsolat alakult ki. (Esetenként bemutatott tanítást tartanak, feladatlapokat szerkesztenek számukra, negyedévenként szakköri délutáni rendeznek a gimnáziumban, a szaktanárokat, vagy azok egy részét vendégül látják az ELTE megfelelő intézeteiben stb.)

A fenti módszerek gondolatébresztőek lehetnek annak érdekében, hogy minél több jó alappal rendelkező középiskolás kérje felvételét egyetemünkre.

ABONYI GYULÁNÉ DR.

Ki mit tud — az Eötvösről?

(Folytatás az 1. oldalról.)

sen bejár hozzájuk, ott néz tévét, vizsgaidőszakban általában ott tanul.

— Te jobban ismered az Eötvös világot. Milyen véleményt alkotsz róla?

— Az a baj, hogy a pesti Eötvöst is ismerem. Ők az MTA Irodalomtörténeti Intézetével vannak egy épületben, ahol minden kéznél van. Szerintem ahhoz, hogy a szegedi Eötvös az eredeti célkitűzését megvalósítsa, körülbelül olyan ellátottsággal kellene rendelkeznie.

— Szerinted elzárkózik az Eötvös a többi kollégiumtól?

— Nem. De nem is tud kaszt-szerűvé válni. Állandóan nyitva vannak az ajtók, a „fél város” megfordul naponta az Eötvösben. Ez érthető is: minden ember más-más tanulmányi csoporthoz tartozik az egyetemen.

Akik már belülről néznek kifelé

Két Eötvös-kollégistával ültem le beszélgetni: a fiú TTK-s, vegyész, a lány bölcsész.

— Hogy kerültetek be az Eötvösbe?

— Másodéves koromban a Bolyaiból jöttem át ide — kezdte a fiú — tanárain és diákkörös társaim javaslatára.

— Én pedig a Mórából kerültem át — folytatja a lány. Nagyon rossz volt a légkör a régi szobánkban. Már azon törtem a fejem, hogy albérletet keresek.

— Albérletet?

— Igen, mert az Eötvösről mindenki azt szajkózta, hogy ott reggeltől estig csak tanulnak az emberek.

— És nem?

— Még veletlenül sem. Egész nap zajlik az élet, este kezdünk el tanulni. Egy tévhitet is el kell oszlatni: nem vagyunk sem „elit”, sem „kékvérű”, „arisztokraták” társaság, ahogy többen neveznek bennünket. Átlagos egyetemisták vagyunk egyikünk-másikunk kiemelkedő eredményeket is felmutat, és a sokoldalúságra törekszünk.

— A többi kollégiumban nem a legjobb véleményt alkották rólatok.

— Nem mondtál újat, hozzá szoktunk ezekhez a hangokhoz — válaszolta a fiú. Keveset tudnak rólunk. Személyesen senki se néz utána az itteni viszonyoknak, egy-két megjegyzés mérvadó lehet a közhangulat kialakításában. Sajnálatos, hogy még a kollégiumi életet jól ismerő emberek sem a pozitívumokat hangsúlyozzák, hanem negatívumokat keresnek, és ha nincs, akkor gyártanak.

— Néhány vélemény mégis meglepetést okozott. Hogy nem hirdetjük a rendezvényeinket? Minden előadás előtt pár nappal kitűzzük a plakátokat a menzára. Ezeken mindenkit szívesen látunk. A nyelvóráink népszerűek, több kültag látogatja őket, mint kollégista. És társadalmi munkát is végzünk. A KISZ-szervezet vezetői, aktivistái, az UNESCO, a TIT-csoport, a nyári előkészítő táborok tagjai, résztvevői jórészt eötvösösök.

Az Eötvös Lóránd Kollégiumban az 1976/77. tanév második félévének elején 32-en laknak: 14 lány és 18 fiú. Tizenketten bölcsészek, tizenhárom TTK-sok és ketten jogászok.

A kollégium igazgatója dr. Nagy Géza, a legfontosabb ügyekben az öt fős diákbizottság dönt. A szélesebb vezető testület az úgynevezett Igazgató Tanács.

A rendezvényekről a félév eleji közgyűléseken döntenek, ekkor értékeli az előző félévet és bonyolítják le az új felvételeket is. A programok kéthetenként követik egymást. Az elmúlt évben a kollégiumba látogattak dr. Szőkefalvi-Nagy Béla, dr. Leindler László, dr. Róna-Tas András, dr. Jákucs Dániel és Fábrián Gyula. Az új félévben többek között Király Istvánt és a Tiszatáj szerkesztőségét látják vendégül.

A kollégiumban a nyelvszakosok vezetésével kezdő és haladó nyelvtanfolyamokat szerveznek. Diákköri dolgozatot az 1976/77. tanév első félévében 11-en írtak.

FEKETE KLÁRA

Kitüntetések

Az oktatási miniszter a szocialista nevelés terén kifejtett tevékenységéért, lelkiismeretes, kiemelkedő munkájáért az Oktatásügy Kiváló Dolgozója kitüntetésben részesítette dr. Mezősi József egyetemi tanárt és dr. Petri Gáborné adjunktust. Rózsa Istvánné kapus Kiváló Dolgozó kitüntetést kapott. A kitüntetések a miniszter megbízásából dr. Antalffy György, a JATE rektora nyújtotta át.

Dicséret

Dr. Petri Gábor rektor a követező levelet küldte Szabó Magdolnának, az I. sz. Sebészeti Klinika ápolónővérenek, az Egyetemi Tanács tagjának:

„A „Ki minek mestere” vetélkedőben történt részvételéért és a vetélkedő ápolónői szakán az országos döntőbe jutással, valamint ott a 10. helyezés elérésével nyújtott példamutató teljesítményéért rektori dicséretben részesítem. Mind a magam, mind az Egyetemi Tanács nevében a jövőre nézve is sikerekben gazdag tevékenységet kívánok.”

Avatások

Doktoravató nyilvános tanácsulást tartott január 29-én az aulában a József Attila Tudományegyetem Tanácsa. Az egyetem rektora és a karok dékánjai 89 nappali tagozaton végzett joghallgatót avattak doktorrá.

Február 5-én az Egyetem Tanácsa 51 esti és levelező tagozaton végzett jogászt avatott doktorrá.

A Szegedi Orvostudományi Egyetem Tanácsa február 9-én nyilvános, ünneplés tanácsulást tartott a 74 végző hallgatót gyógyszerészsé, 8 gyógyszerészt pedig doktorrá avat az aulában.

DIPLOMÁS FESZTIVÁLKÓRUS



A kórusok országos minősítő versenyén decemberben az általános kategóriában a legmagasabb minősítést kapta a Szegedi Egyetemi Énekkar. A „Diplomás fesztiválkórus” minősítés megszerzése alkalmából a József Attila Tudományegyetem énekkara számára fogadást adott dr. Rácz János oktatási rektorhelyettes. A fogadáson — amelyen jelen volt Papp István az egyetemi KISZ-bizottság titkára is — a rektorhelyettes méltatta a kórus sikereit, elismerését fejezte ki magas színvonalú tevékenységükért és jutalmat adott át, amelyért az énekkar vezetője, Szécsi József karnagy mondott köszönetet.

Zenedélután

A József Attila Tudományegyetem közművelődési bizottsága decemberben a Ságvári gyakorló iskola tornacsarnokában Egyetemi Zenedélután rendezett a gyakorló iskolák, illetve a hallgatók kórusainak közreműködésével. Az esemény vendége volt Szapson Ferenc Liszt-díjas, a Magyar Rádió és Televízió énekkarának karigazgatója.

Nyugdíjasklub

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán megalakult a nyugdíjasklub. Első műsoros rendezvényük decemberben volt az intézet dísztermében. A műsorban közreműködött az I. sz. gyakorló iskola Mozart gyermekkórusa, az orvostudományi egyetem táncegyüttese, a főiskola művésztanárai és Budai Sándor citerazzenekara.

A rendelet és a lehetőségek

1976 utolsó negyedében új rendelet született; a végzős hallgatók pályázat útján történő elhelyezkedéséről. Ez az intézkedés azóta országsszerte nagy érdeklődést keltett. Noha a vizsgaidőszakban kicsit elült az izgalom a hallgatók körében, most ismét annál többen beszélnek róla: az Oktatási Minisztérium megküldte a pedagógusképző intézményeknek a pedagógusállások jegyzékét. A minisztérium munkatársai pedig már a rendelet megvalósításán fáradoznak. Összegyűjtik az intézkedéssel kapcsolatban felmerült legfontosabb kérdéseket, problémákat. December elején a József Attila Tudományegyetemre is ellátogattak.

A rektori tanácssteremben rendezett anketon az egyetem vezetőivel, a KISZ-titkárokkal és az V. éves hallgatók küldöttjeivel tárgyaltak. Sor került a rendelet legfontosabb pontjainak részletes ismertetésére, kiegészítésére, megvitatására. Főleg a tanárszakos hallgatók problémáit érintették.

Többen megkérdezték: jelentkezhettek-e pályázók a pedagógus munkakörbe? Igen, jelentkezhet, ha ezeket az állásokat is meghirdették a tanári pályázatokkal egyidőben. (A munkáltatónak előzetesen engedélyt kell kérnie, hogy meghatározott keretszámban pályakezdő pedagógust foglalkoztathasson.)

A végzősök számánál kevesebb a középszintű tanári állás. Ebben az évben középiskolai és 1980 általános iskolai tanári állás vár a pályakezdőkre. Lehet-e kötelezni középszintű tanári diplomával rendelkező pályázót, hogy általános iskolában tanítson? Kötelezni erre nem lehet. De aki pedagógus akar lenni, annak vállalnia kell egy ilyen eshetőséget is. Az általános iskolában, szakmunkásképző intézetekben egyetemi végzettséggel elhelyezkedők persze ugyanazt a fizetést kapták, mint a középszintű tanárok.

Problémát jelent, hogy mennyi időre kötelezik el magukat a pályázók a munkáltatóknak? A pályázók meghatározatlan időre szóló szerződést kötnek. Akár egy év eltelté után új állást pályáznak meg (természetesen a meglévő pályázati rendszer keretein belül). Pályázóknak addig számíthatnak, ameddig szakmájukban el nem töltötték a három évet.

Mi a teendőjük azoknak a hallgatóknak, akik az ötödik évet levelező tagozaton akarják elvégezni, vagy azoknak, akiknek társadalmi ösztöndíjuk van? A jövőben azok a hallgatók, akik

levelező tagozaton kívánják elvégezni az egyetem utolsó évét, csak olyan munkahelyet választhatnak, amelyre érvényes pályázatot írtak ki. A rendelet értelmében a kezdettől fogva levelező tagozatra járó hallgatókra nem érvényes. (Itt jegyzendő meg, hogy az utolsó négy félévben szakváltásra nincs lehetőség.) Az érvényes társadalmi szerződésekkel rendelkezőkre az intézkedés szintén nem vonatkozik. A közeljövőben tervezik az 1972-es, a társadalmi ösztöndíjakról szóló jogszabály módosítását, valamint a munkakeresgény területek pontos feltérképezését, a szerződésalkötések tervszerűbbé tételét. Addig is néhány módosításra kerül sor: például a társadalmi szerződés megszűnése esetén az új munkáltató nem vállalhatja el az összeg visszafizetését. Az utolsó félévben pedig nem lehet társadalmi szerződést kötni.

Nem lesznek-e hátrányosabb helyzetben azok a hallgatók, akik az utolsó félévben utaznak külföldi részképzésre? — aggodtak a nyelvszakosok. A pályázatot a Szovjetunióba és az NDK-ba is kiküldik, a jelentkezéseket a hallgatók levélben juttatják el saját karok dékánjához. Március 9–23. között kísérő tanáruk hazautazik, hogy megtudja a pályázatok eredményeit.

A joghallgatók esetében a pályázati felhívások közzétételének, a pályázatok beküldésének határidejében van eltérés. November 15-ig az intézmények, vállalatok kötelesek elküldeni pályázati felhívásukat. A hallgatók december 20-ig készíthetik el pályázataikat, amelyeket a rangsorolás után a karok január 15-ig küldenek el a munkáltatóknak.

És végül: mikor kaphat felmentést a pályázati rendszer alól a pályázó? Ha a két pályázati időszakban benyújtott, maximum két pályázatának egyikére sem érkezett kedvező válasz, s az elutasító intézmények ezt indokolták (kedvezőtlen szakparaszítások, ritka szakok stb.), akkor a pályázó felmentést kérhet.

A rendeletet érthetővé tették és népszerűsítették az illetékesek. Most azokon a sor, akik meghallgatták a tájékoztatót, az ő feladatuk, hogy az ott elhangzottakat továbbadják a hallgatótársaknak; valamennyiük érdekében.

F. K.

A vizsgaszabályzat nyomában

(Folytatás az 1. oldalról.)

terelődik a szó. Rövid gondolkodás után foglalja össze véleményét:

— Helyesnek tartom a vizsgaidőszak meghosszabbítását, bár nagy a lehetősége annak, hogy emiatt egyesek lustábbakká válnak, s az utolsó pillanatban hajtának csak rá a tanulásra.

— A másik új szabály éppen ennek kívánja elejét venni...

— Kétségtelen, hogy ösztönöz a vizsgák helyesebb beosztására, az intenzívebb tanulásra. Mégis, én inkább a hátrányát látom nagyobbban. Előfordulhat ugyanis, hogy akinek szüksége van az ösztöndíjra, az első vizsgán visszadja a tételt, ami természetesen egyest jelent. Az utóvizsgán viszont megkaphatná az ösztöndíj-átlaghoz megfelelő jegyet. Ezt azonban a módosítás megnehezíti.

— Mennyiben érint személy szerint az új vizsgaszabályzatot?

— Szerencsére, nem nagyon. Ugyanis most csak három vizsgánk van, s mindegyikre jut elég idő. Ha öt vizsgánk lenne, mindenképpen az elejére tettem volna a nehezebbeket. De az eddigi vizsgaidőszakokban sem érintett volna súlyosan, hiszen mindig sikerült idejében befejeznem a vizsgázást!

Aki már hallott valamit róla

A jogi kar második emeletén csaknem egy egész évfolyam nyüzsgött izgatottan: a polgári jo-

gi írásbeli vizsga eredményhirdetésére váró harmadévesek. Sikeresül megtudom, hogy jónéhányan hallottak már a vizsgaidőszak meghosszabbításáról, és helyeslik is. Mikor a másik szabályt említtem, tagadóan rázzák a fejüket. Nem ismerik.

A módosított szabályzatot hallomásból ismerők közé tartozik Antal Péter is, aki az újabb jó érdemjegy után készségesen mondja el véleményét:

— Azt hiszem, a vizsgaszabályzat módosítása — ami az

utóbbi szabályt illeti — semmiképpen sem azokat sújtotta, akik eddig is idejében vizsgáztak. Ösztönöznék próbálják azokat, akik nem megfelelő időbeosztással élnek. Épp ezért ez a szigorítás, úgy érzem, nem ártott! Valami jó hatása bizonyára van, de ehhez nem elég egy félév. Szükséges hozzá, hogy mindenki tudatosuljon: van egy ilyen szabályzat! Sajnos, épp azok nem tudnak róla, akiknek elsősorban szól.

— Jelentett volna-e számodra nehézséget az új szabály az eddigi vizsgaidőszakokban?

— Nem. Eddig még nem volt szükségem rá, hogy meghosszabbítsam a vizsgaidőszakot, sikerült elkerülnöm a kellemetlen meglepetéseket is.

— S mi ennek a módja?

— Elsősorban a helyes vizsgarend kialakítása. No, meg az intenzív felkészülés a vizsgákra. Én például naponta nyolc órát tanulok, s egyetlen anyagrést sem hagyok ki. Azt hiszem, így a vizsgázót különösebb meglepetés nem érheti!

*

Valóban, a módosított vizsgaszabályzatnak a két rendelkezése jelentős segítő és egyben ösztönző erő lehet a diákoknak a megfelelő vizsgázáshoz. Ehhez azonban nem elégséges az, hogy a hallgatók csak a jogalkotás ismerjék. Nem ártana odafigyelni a többi szabályra sem, mert a végén tényleg kellemetlen meglepetések érhetnek a diákok!

SZALAY ZOLTÁN

PÓT-VIZSGAIDŐSZAK



— Te mit tanulsz még most is?
— Az új tanulmányi és vizsgaszabályzatot...

COLLEGIUM ARTIUM

Képzőművészeti szekció:

Február 8: Goya Előadó: dr. H. Takács Mariann, a Művészeti tudományok doktora, a Szépművészeti Múzeum főigazgató-helyettese.

Február 15: Emlékezés dr. Pogány Frigyes emlékére. Előadó: dr. Vámosy Ferenc docens és Lelkes István főiskolai adjunktus.

Február 22: Klasszicizmus és rokokó a német festészetben. Előadó: dr. Beke László, az MTA Művészettörténeti Intézetnek tudományos főmunkatársa.

Színház tudományi szekció:

Március 1: A színházi klasszicizmus. Előadó: dr. Staud Géza kandidátus.

Március 8: Goldoni—Godzi. Előadó: dr. Sallai Géza egyetemi tanár.

Március 15: Filmvetítéssel egybekötött előadás. Előadó: dr. Nemes Károly főiskolai tanár.

Zenatudományi szekció:

Haydn és Beethoven művészete.

A március 22., 29., április 12., 19., 26. és május 3-i esték felkért előadói: Huszár Tibor, a Zeneművészeti Szakiskola tanára, dr. Káldor János egyetemi docens, Pál Tamás, a Szegedi Nemzeti Színház zeneigazgatója, dr. Somfai László a Zenetudományi Intézet osztályvezetője. Közreműködnek a Zeneművészeti Főiskola és Szakiskola művésztanárai és növendékei.

(A fent ismertetett előadásokra a TTK Béke épületének előadótermében kerül sor, este 8 órától.)

Május 10: Orgona hangverseny a Dóm-ban. Közreműködik: Gregor József, Kolos István és Veszely Gabriella.

Collegium Polytechnikum:

Hétfői napokon (később meghatározandó dátum szerint) este 8 órakor a Herman Kollégiumban dr. Horucz László docens, dr. Krajcok Gyula egyetemi tanár, dr. Móczár László egyetemi tanár és dr. Szókefalvi-Nagy Béla akadémikus előadásaira kerül sor.

A Beszélgetés nagy öregeinkkel című sorozat következő vendége: dr. Koltay-Kastner Jenő nyug. professzor.

Filmesztétikai szeminárium:

A némafilm fontosabb irányzatairól tart előadásokat Gruber László és dr. Molnár István.

Február 12: R. Clair és J. Renoir

Február 26: A forradalmi némafilm

Március 12: Eisenstein

Március 26: Az irodalom és a némafilm

Április 16: A magyar némafilm

Április 23. A szomszéd népek filmelmélete a némafilm korában. (Az előadásokra a megadott időpontokban délután fél 3-kor az auditorium maximumban kerül sor.)

Art Kino:

Az e félévi vetítéssorozat a csehszlovák és a spanyol film-művészettel foglalkozik.

A Szabadság és a Fáklya mozikban tartandó filmklub előadásokon archiv filmek kerülnek bemutatásra.

Forum Artium:

Később meghatározandó időpontokban a József Attila Tudományegyetem KISZ-klubjában az egyetem fiatal alkotói mutatkoznak be.

Dr. Pogány Frigyes

Nem volt egyetemünk oktatója, de a Collegium Artiumon tartott előadásaival tanítója és nevelője volt hallgatóink százezreinek.

Közel 20 éven át tanévenként egy-két alkalommal a képzőművészeti szekcióban tartott előadásai mindig és mindenki számára felejthetetlen élményt jelentettek. Lánglelkű, profétai szellemű harcosa volt a szaktudományának; a képzőművészet minden területének elhivatott tolmácsolója. Eletműködésének messze felülmelkedett az átlagon. Művészettörténeti előadásai bámulatos tudományos felkészültséggel, hatalmas anyag áttekintéssel és magasan szárnyaló lelkiértékkel széles perspektívájáról tesznek tanúságot.

Az előadó stílusnak a legkiválóbbak által megcsodált mestere volt, akinek minden előadása örökké emlékeztetés maradt mind azokról számunkra, akik hallhatták fejtegetéseit a művészetek és a tudomány összefüggéseiről.

Szívesen jött kérés szavunkra hozzánk: „Szeretem a Collegium Artiumot, mert sokat tesz és jelent a szociális ember kialakításáért, műveltségéért, és jól esik látnom a sok csillogó szemet a padokban”.

Szerénységével csak tudása volt nagyobb és azt pazarul ontotta mindenkinek.

Legutolsó előadásán, amit a klasszicizmus építőművészetéről tartott, azt ígérte, hogy a magyar klasszicista építőművészetéről februárban fogja összegezni mondanivalóját, „mert az olyan szép, hogy megér egy külön előadást”.

Ezzel az előadással örökké adós maradt, de amire előadásában és előadásaival tanított, örökké megmaradt bennünk és a magyar művészetek tudományában. **GRUBER LÁSZLÓ**

Az igazmondás felelőssége

Az eb olykor emeli lábát. Meghozta nem is olyan ritkán, hogy eme ténykedése az egzotikum bármely sajátosságával bírna. Ennélfogva rendhagyó esetnek lehettünk tanúi december közepén, amikor a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Irodalmi Színpadja Páskándi Géza hasonló című darabját mutatta be, szépségmű érdekeltető előtt. A rendező Nagy Zoltán.

Páskándi darabjának alcíme: „Stilusparódia a romantikáról”. Ez a besorolás, ha nem is alapvetően, mindenesetre egyoldalú. A paródia mellett legalább ugyanolyan fontos, ha nem fontosabb az „eredeti mese”, ami túllépve a középkor skolasztikáján, a finomkodó szövirágok gúnyolásán, az igazmondás felelősségéről szól hozzánk. A merész komédiázás ebben a gondolatban kap értelmet; ez az, ami a középkori történetet a mai olvasó, néző számára igazalmassá teszi. Az előadásnak talán legnagyobb erénye, hogy — noha a komikum lehetőségeit maximálisan kihasználta — ezt a gondolatot egy pillanatra sem hagyta elsikkadni.

A díszlet, a kellékek és a jelmez meg sem próbálták a középkori királyi udvar illúzióját kelteni, szinte tüntettek igénytelenségükkel. A megmaradt néhány kellék — a trónként majd magyarként funkcionáló kétemeletes szék, a partvis, a zománcozott szemeteslapát stb. — egyként szolgálta a paródiát és a jelenkorhoz való kötődést. Hasonló szerepük volt az anakronizmusoknak a jelmezben is. Jó volt látni, hogy az éppen csak jelzett történelmi kosztümök alól lépten-törtenen előbukkan farmernadrág mennyire „helyén volt” ebben a produkcióban. (Ha néhány „prof” rendező farmernadrágos, tornacipős modernkedő szemfényvesztésére gondolunk, be kell látnunk, hogy ez

nem kevés. Jelekpesnek érzem, hogy a darabban megrajzolt kor előítéleteitől egyedül mentes Hírnök, nem viseli a többiek bohócruháját, utcai öltözkében lép elénk. A mű alap gondolatával összhangban a színváltások alatt „tisztább éneklésre” segítő gyerekdalokat hallunk.

Az egyetlen kifogás, ami itt a meglehetősen fogyatékos technikai megvalósítás mellett fölmérlhető az, hogy a gyerekdalok naivitása — véleményem szerint — nincs kellő összhangban az előadás hangnemével; pontokban nem képes a gúny, komolyság, játék és komikum olyan komplexitásába bekapcsolódni, mint amilyet a darab egésze hoz.

Föltétlenül szerencsésnek tartom, hogy az eredetileg három felvonásos, de rövid darab szünet nélkül „adatlik elő”, biztosítva az előadás pergő ritmusát.

A produkciót meghatározó legfőbb rendezői fogások mellett mindenképpen szólni kell az elképzelést megvalósító szereplőkről is. Kiemelni nem akarok senkit, nem azért, mert ez amatőr színészekről lévén ez nem divat, hanem mert kivétel nélkül érdeklődéssel, ötletesen formálják meg a kevésbé jelentős figurákat is. Szembetűnő a képzőművelés, fíntorok, grimaszok nagy súlya, anélkül azonban, hogy ez valamiféle túljátszásba süllyedne.

Mindent egybevetve tartalmas, gondolatokban, ötletekben gazdag előadást láthattunk a főiskolán, az irodalmi színpadnak és magunknak nézőknek sem kívánhatunk mást, mint hasonló folytatást.

FUTÓ GYÖRGY



Donizetti:

Szerelmi bájtal

A XIX. század első felének legtermékenyebb olasz komponistája, Gaetano Donizetti újabb operáját mutatta be a Szegedi Nemzeti Színház társulata. A Don Pasquale után ezúttal a Szerelmi bájtal-lal hódították meg a közönséget.

A naiv, romantikus mese — a családcsodadoktor bájtálával, de saját érzelmeik által megérintett, kölcsönösen kacagtató komédiázás utáni egymásra találásának fordulatokban bővelkedő örökzöld története — gazdag zenei fantáziával alkotott áradó dallamokkal ragadja magával a mindenkori publikumot. A kimeríthetetlen invenciójú olasz mester a közönségény és a szórakoztatás minden titkait ismerve komponált buffáját a szegedi operatársulat a rendező — Horváth Zoltán — szándéka szerint karikírozva állította színpadra. Ez az elképzelés és megvalósítása számára vált a produkcióban, a felmondhatnánk úgy is, hogy el) szabadított komédiázás szórakoztató, emlékeztető előadással ajánlódta meg a közönséget. S ebben az opera életrekelteit döntő érdemeket szerzett. Az, hogy harmonikus együttes produkciónak tapsolhattunk a premieren valamennyi közreműködő közös teljesítményének köszönhető.

A stilizált színpadon (a díszleteket Sándor Lajos tervezte) Donizetti eredeti szándékát érvényesítve az énekszólamoké az elsőbbség. Pál Tamás vezetésével a zenekar az alkalommal elsősorban kísér, megbízhatóan segítve az énekeseket abban, hogy a szabadon áradó énekhang varázsával,

behízelgő melodéikkal fogják meg hallgatóságukat. Ezt a törekvést szolgálja — Dékány Endre igazgatásával — a kórus is, (ami talán, élve az itt kínáló lehetőséggel, színészi játékban nyújtott volna többet).

Adina és Nemorinó szerelmi történetének igazi főszereplője Dulcamara, a „csodadoktor”. Szerepében Gregor József újabb nagyszerű énekesi és színészi produkcióval bizonyítja (rosszul sikerült jelmezbe bújtatva is) kiemelkedő képességeit. Bársonyos basszusával, bővérű komédiázással, önmagát adva irányítja a színpadon történeteket. Hízelkeségre építő csalafinta mesterkedéssel — a bájtállal misztifikált közönség borból bor segítségével — változtatja az Adina kegyeirelt esengő gyámoltalan parasztiút, Nemorinót „hőszerelem”-sé. S Réti Csaba hajlékony Nemorinója meggyőzően „tűri” ezt. Méltó partnerévé válik a kacér Adina szerepében kiemelkedő teljesítményt nyújtó Berdál Valériának, akinek tisztán szárnyaló áriáira bizonyítva sokáig emlékeztünk majd. A magát ellenállhatatlannak tartó őrmestert, a csábító Belcorét Vághelyi Gábor elsősorban jó énekesi teljesítményvel hitelesíti. Vámosy Éva is sikerrel illeszkedett a társulatba Gianetta szerepében.

A jó egyéni teljesítményekkel együttesen jó „csapatmunkát” produkáltak a társulat tagjai, aminek eredményeként minden bizonnyal az idei évad egyik legemlékeztetőbb előadásává válik a szegedi színházban a kitűnő olasz zeneszerző operája.

SZABÓ MAGDOLNA

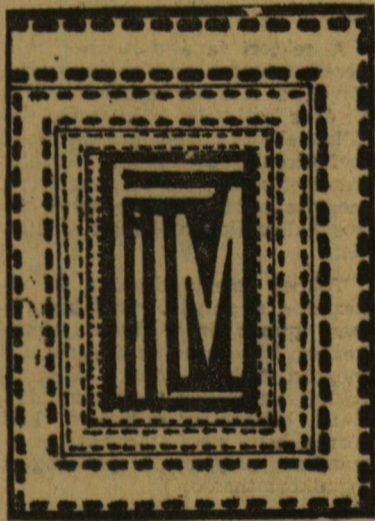
Sándor Pál — Ragályi Elemér — Holman Endre:

Herkulesfürdői emlék

Sándor Pál rendező korábbi filmjeinek főszerepét is több ízben bízta amatőrökre. Új műve, a Herkulesfürdői emlék hősének eljátszására lányos arcú, fiatal amatőr színészt keresett, s választása Holman Endre IV. éves szegedi medikusra esett. Szerepe — tudjuk jól — nem volt könnyű: egy női személyiség mögé rejtőző forradalmárt kellett megszemélyesítenie. A figurát értő kritikusok s a magunk véleménye szerint is kitűnően sikerült megformálnia. Nagy részben Holman Endre játéka biztosította a film kényes egyensúlyát, és az általa életre keltett figura hitelessége adott súlyt a film üzenetének.

A film frekvenciát történelmi témát dolgoz fel: a Tanácsköztársaság bukása után menekülő kényszerülő forradalmárok helyzetét. Történelmi filmjeink többségével szemben azonban — melyek intellektuális parabolák vagy analitikus, pszichológizáló, a nagy konfliktusokra koncentráció ábrázolásmódot valósítanak meg — Herkulesfürdői emlék alapvetően atmoszférikus, nosztalgikus-ironizáló szemléletet képvisel. A rendező egyik korábbi, Szeressétek Odor Emiliát c. filmjét elemezvén jeles kritikusa, B. Nagy László elmarasztalta a művet, mert „túlzottan szép, túlzottan andalító lett — a herculesfürdői emléket, és nem a valóban klasszikus Mozart művészetét idézi”. Sándor Pál új filmjének címében és kísérőzenéjében is megidézte a század, elő kedvelt Pazeller-keringőjét, s ezzel témája ábrázolásához egy sajátosan könnyed, ironikus hangvételt választott.

A film szüzséje a Sárka, drágám veterán hősnője megformálásához forgatott dokumentumanyag vágásakor merült fel: a munkámozgalom idős, otthonban élő hősei egyikének a Tanácsköztársaság bukása utáni hányódása adta Kövesi János sorsának modelljét. „Milyen hitek mozgatják, indítják cselekvésre az embereket? Hitek a legcsodálatosabb és legegyszerűbb dologban: az emberi kap-



csolatokban. Tulajdonképpen mindegyik filmünkben ezeket a hiteket kutatjuk, próbáljuk körülrjárni.” — nyilatkozta 1974-ben a rendező. E programnak megfelelően a Herkulesfürdői emlékben az a magatartásforma nyer ábrázolást, amely e hitek által az egyénben létrejön, s a kényszerű helyzetben való helytállásban és a társak iránti szolidaritásban nyilvánul meg.

A múltba fordulás értelmét egy máig érvényes magatartásmodell keresése adja. A rendező megidézi ezt a példát, nem felmutatja: elsősorban esztétikai kontaktust akar vele teremteni, hogy szépségét feltárhassa. Ez magyarázza, hogy a film lírai hangulati alapon áll, amely feloldja, súlytalanná teszi a hősi belső konfliktusát, és személyisége formálódásából csak egyetlen mozzanatot ragad ki: hőssé, forradalmárrá érését. Extrém, de lényegi vonásában tipikus forradalmársort mutat be a film, hangulati-lyrai ábrázolásban, eltávolítva a nézőtől. Az események úgy mutatkoznak, mintha valóban a távoli múlt emlékeiből szelődtek volna meg. Ők. A régi dagerrotípiák mintájára kimerevedő — színtelenül filmképek, az interieuröket

gyakran kívülről, mintegy tárgyi áttételeken keresztül fényképező kameraállás s a kísérőzenével használt, erős atmoszférateremtő hatású keringő-dallam is ezt a távolsághatást szolgálják.

A film megadott időkoordinátái alig félévnnyi időszakot határoznak be: gyermekifjú hősének története ezalatt bomlik ki. A körözölő fényképe még kialakulatlan síhederarcot mutat, s az álöltözésben a kamaszleleménnyel megvalósított, mindenáron való túlélés, menekülés vágya hajtja. A határon való átszökését segítő összekötőjének lelévelésével előállt kényszerhelyzetben Kövesi a helyébe lép, hogy társai menekülését biztosítsa. A reumaszanatórium más nemű és osztályösszetételű közegében — mint Galambos Sarolta — álarc viselésére kényszerül. Átéli a megaláztatás, a szolgálat gyötrelmét, a félelmet s a lélek „vizsgálóvizsgálását”. (A film ábrázolásmódjának logikája azonban a személyiség mélyebb analízisét eleve kizárja.) Kövesi nem rokan bele a körülmények szorításába, s fokozatosan hőssé érkezik: helytállása, kitartása és a rábízott élet felelősségének átérezése révén, és kivárja az üldözöt, akiért maradni kényszerült. Elvégezvén a magára kirótt feladatot, háta mögött tudva a poklot még felmerül benne, nem volt-e hiába a megpróbáltatás, de az önmagával való azonosság öröme feledtetni a kételyt. Felzababult, napfényes-mosolygós nyújtózása közben éri a halál. A hangsúlyozottan eltávolított ábrázolásmód ennek a képsornak a megformálásában is érvényesül: a filmkép barnás tónusúra vált, kimerevedik, s a következő fényképszerű állóképek már a vérző holttesteket mutatják. A néző átérzi a végkifejlet tragikus pátozzát, a helytállás, a szolidaritás emberi minősége által forradalmárrá nőtt hősi pusztulását, de a mélyebb dimenziójú feltárásnak hiányából adódik az a hiányérzetfélé, ami e rendkívül élvezetes film után is a nézőben marad.

MÁTHE VALÉRIA

Klub-előzetes

A JATE-klub február havi műsora:

Február 8. kedd: Jazz-klub, a Mini együttes jazz-rockot játszik

Február 9. szerda: A Kalácsa együttes műsora

Február 10. csütörtök: Hanglemezklub

Február 11. péntek: Disco

Február 15. kedd: A Balász Béla Filmstúdió filmjeiből

Február 16. szerda: Blaskó-dízi-land

Február 18. péntek: Disco

Február 19. szombat: Vendégünk: Nagy Lajos aranyász, az utolsó dunai aranyos. Sebertyén Ferenc rendezésében a róla szóló Aranyos című film is bemutatásra kerül.

Február 21. hétfő: Filmklub

Február 22. kedd: Pantomim-est. Karsai János Az élet bonyolult címmel mutatja be műsorát. Közreműködnek: tanítványai.

Február 23. szerda: A Zenetörténet három korszaka sorozat első része A barokk zene címmel.

Február 24. csütörtök: Hanglemezklub

Február 25. péntek: Disco

Február 26. szombat: Krónika az magyaroknak dolgotról címmel Szentpál Mónika színművész önálló estje. Szemelvények a XVI-XVII. század magyar irodalmából.

Február 28. hétfő: A Szépirodalmi Könyvtár estje

Az NB I-ben a kosarasok

Megszerezve az NB II. keleti csoportjában a bajnoki címet ismét kiharcolta a legmagasabb osztályban való szereplés jogát a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola női kosárlabda csapata. A SZEOL együttese a harmadik helyen végzett. Az egyesületek vezetőinek megegyezése és kérése alapján a Magyar Kosárlabda Szövetség 1977. január 4-i határozatával hozzájárult ahhoz, hogy a két csapat egyesüljön és az NB I-ben SZEOL néven szerepeljen.

Az egyesítés alapelve és a terv, miszerint az erők egyesítése és Szegeden végre egy olyan csapat kialakítása, amely tartósan képes helytállni az elsőosztályban — helyes. Az elképzelés megvalósításának egyes részletkérdéseiben talán még lehetne vitatkozni. Ehelyett azonban célravezetőbb és sportszerűbb, ha minden kosárlabdát szerető szakember és szurkoló arra törekszik, hogy a tőle telő módon segítse a csapat eredményes szereplését!

Pungor Miklós edző irányításával januárban heti 12 edzéssel és a Dánfy-Kupa mérkőzössorozatban való részvétellel készült a csapat. A tisz keret: Lázár (a csapatkapitány), Lakatos, Remák, Molnár, Kertész, Kiss R., Pálincás, Rósa, Laukó, Sághy.

A bajnokság január 29-én megkezdődött. A SZEOL csapata (elég kedvezőtlen sorsolás alapján) a tavalyi ezüstérmes együttes, az MTK VM ellen lépett először pályára Budapesten és 97:70 (45:39) arányú vereséget szenvedett. A legtöbb pontot Molnár (14) és Remák (14) szerezték. A következő ellenfél a PVSK csapata volt. Az Újszegedi Sportcsarnokban csapatunk biztató kezdés után (a tizenharmadik percben 31:21-re vezettek) a mérkőzés hajrájában idegesen, kapkodva játszott (régli, vissza-visszatérő hibájak ez!) és 71:68 (34:36) arányban győztek a vendégek. Legjobb dobóink: Lázár (19), Molnár (19) és Remák (12).

A kezdet a vereségek ellenére, a mutatott játék alapján azt sejteti, hogy képes a gárda arra, hogy megkapaszkodjon az NB I-ben. Ehhez azonban minden játékosnak arra kell törekednie, hogy minél előbb kialakuljon az igazi együttes; az egyetemista, főiskolai közönségnek pedig a hazai mérkőzéseken hangos buzdíttal kell hozzájárulni az új csapat erejéhez!

Vezet a Szerves Kémia!

„Félidejéhez érkezett” a JATE Szakszervezeti Sportbizottságának szervezésében lebonyolításra kerülő népszerű kispályás labdarúgó-bajnokság. Az 1976/77. évi bajnokságban tizenhárom JATE-s és két főiskolai oktatói-dolgozó csapat őszi-téli-tavaszi fordulóban küzd a harmadik alkalommal kiírt Rektori Kupáért. A két csoportban lebonyolított bajnokság állása:

A csoport (8 mérkőzés után):
1. Szerves Kémia I. 14 pont (gólkülönbség: 40:14).

2. Műhely 13 pont (gólkülönbség: 47:20).

3. Általános Fizikai Kémia I. 12 pont (gólkülönbség: 30:25).

További sorrend: Matematika (7 pont), ÁFK II. (6), SZÉF (5), Marxisták (2).

B csoport (10 mérkőzés után):
1. Szerves Kémia II. 17 pont (gólkülönbség: 36:15).

2. Biológia 16 pont (gólkülönbség: 55:30).

3. Központi Egyetem 13 pont (gólkülönbség: 33:21).

További sorrend: Fizika (13), Szervetlen Kémia (9), Tanárképző

Főiskola (7), Ady tér (4), Újszeged (—).

A III. Rektori Kupát eddig az ÁFK, a Szerves Kémia (kétszer) és a Műhely őrítte 1-1 évig. A kiírás szerint a kupát véglegesen az a csapat nyeri el, amely háromszor volt győztes. Így az 1963 óta 16. alkalommal kiírt bajnokságban a Szerves Kémia csapatának jó esélye van, hogy a kupát végérvényesen elnyerje. (Az első két kupát az ÁFK [1967-ben] és a Fizikai [1972-ben] nyerte el.)

Sajnos, a bajnokságot ez évben is több sportszerűtlenség zavarta, a jövőben ezért mind a Szervező Bizottságnak, mind a Fegyelmi Bizottságnak erélyesebbnek kell lennie, hogy a bajnokság megfeleljen annak az eredeti célkitűzésnek, hogy minél több egyetemi dolgozó rendszeres és egészséges, sportszerű testedzésben vegyen részt. A bajnokság téli fordulóját február 28-án folytatódik, a B csoport küzdelmeibe bekapcsolódik az eddig versenyen kívül induló Ságvári Gimnázium csapata is, 16. résztvevőként, ami a kupa történetében nevezési rekordot is jelent.

JOGÁSZ KUPA

A JATE egyetemi sportéletének vezetői úgy nyilatkoztak, hogy az Állam- és Jogtudományi Kar hallgatói vitathatatlanul a legelkezdőbb sportemberek intézményünkben. A kar KISZ-vezetősége a tanév kezdetén úgy döntött, hogy még több lehetőséget kell biztosítani a sportolni vágyóknak. Ezért megbízta a JTK Sportmunka-bizottságát, hogy dolgozzon ki egy átfogó tömegsportverseny-rendszert, mely az évfolyamok közötti egészséges vetélkedés révén szerez újabb híveket a tömegsportnak. E határozat eredményeként újra életre kelt a Jogász Kupa. A kiírás szerint a kupát — mely örökös vándorszerű — az az évfolyam bírhatja egy évig, amely a különböző sportágakban a versenyeken a legtöbb versenyzővel vesz részt és a legeredményesebben szerepel.

1976-ban a következőképpen alakult a sorrend:

Férfi kézilabda: 1. V. évfolyam, 2. I. évf., 3. II. évf.

Női kézilabda: 1. I. évfolyam, 2. III. évf., 3. IV. évf.

Férfi sakk egyéni: 1. Erdélyi Tamás (V. évf.), 2. Gosztolya Ferenc (V. évf.), 3. Balogh Zoltán (II. évf.)

Női sakk egyéni: 1. Németh Eta (II. évf.), 2. Módos Anna (V. évf.), 3. Markó Zsuzsa (IV. évf.)

Férfi sakk csapat: 1. V. évfolyam, 2. IV. évf., 3. II. évf.

Kispályás labdarúgás: 1. IV. évfolyam, 2. III. évf., 3. I. évf.

A Jogász Kupa '76' végeredménye:

1. V. évfolyam, 2. IV. évf., 3. II. évf., 4. I. évf., 5. III. évf.



A Jogász Kupa küzdelmeinek egy pillanata

Diáksport-figyelő

Ismét rendkívüli népszerűségnek örvendő egyetemi hallgatóink körében a „téli sportok királynője”. A szíves szerelmesei az elmúlt napokban tömegesen jelentkeztek a JATE Testnevelési Tanszékén felszerelések kölcsönzése végett. A JATE Sportbizottsága úgy határozott, hogy február végén kedvezményes sítábor szervez Lódszába, ahol a lengyel testvéregetem sportvezetői lesznek a házigazdák.

Ragyogóan szerepeltek 1976-ban az Országos Egyetemi és Főiskolai Bajnokságokon Szeged diáksportolói. 1975-ben még csupán hat sportágban gyűjtöttek 3 második és 8 harmadik helyezést, az elmúlt évben viszont már nyolc sportágban 11 arany, 6 ezüst és 8 bronzérmes szerezték. A legkiemelkedőbb teljesítményt vitathatatlanul az úszók nyújtották, akik 9 bajnoki címet hoztak haza a versenyekről. Ha létezne a „Szeged legjobb egyetemi sportolója” cím, azt minden bizonnyal Szekeres Ildikó, a Juhász Gyula Tanárképző Fő-

iskola hallgatója nyerné el, aki úszásban egymaga négy győzelmet szerzett.

Február második hetében Szegedre látogat a Kossuth Lajos Tudományegyetem diáksportküldöttsége. A JATE Sportbizottsága évek óta sportnapok keretében ápolja a már hagyományos JATE-KLTE sportbarátságát. Az idén asztalitenisz, kézilabda, kosárlabda, kispályás labdarúgás, röplabda és sakk sportágokban csapnak össze a két egyetem hallgatói.

Látványosnak ígérkező tömegsportnap megrendezésére készülnek a megyei, a városi és a JATE KISZ-bizottság sportszervezői. A makói sportfelügyelő Nacsa Imre Cooper tesztjének segítségével olyan „rendhagyó akadályversenyt” terveznek, mely színvonalas játék- és mozgási lehetőséget nyújtva tovább népszerűsíti a tömegsport eme kevésbé ismert formáját. A vetélkedőre előreláthatólag májusban kerül sor.

A hónap sportriportja

Reflektorfényben a JATE SC

Aki kérdez: Fábian Tibor

Aki válaszol: Dr. Rác János oktatási rektorhelyettes, a JATE SC elnöke.



megfelelnek. Ezen túlmenően arra is tekintettel voltunk, hogy olyan szakosztályokat létesítsünk, amelyek minőségi sportegyesületeknél nem működnek. Így a sportolni vágyók kézilabda, tollaslabda és természetjáró, valamint kispályás labdarúgás, kosárlabda és röplabda sportcsoportokban játszhatnak. A választási lehetőséget azonban újabb sportcsoportok létrehozásával már ebben az évben bővíteni szeretnénk.

— Milyen feladat vár a közeljövőben a klub elnökségére.

— Január 20-án tartottuk ideiglenes munkakülésünket, ahol megvitattuk és elfogadtuk az 1977. évi munkatervet, az üléstervet, elkészítettük szakosztályokra lebontva az évi költségvetést, valamint megválasztottuk az egyesület intézőbizottságát.

— Kik a tagjai?

— Titkára: Szarvas Vilmos, az egyetem testnevelési tanszékének vezetője. Tagjai: Bobos Pál, a JATE KISZ Bizottságának sportfelelőse, Deák Péter a TTK, Fábian Tibor a JTK, Tari Gábor a BTK sportfelelőse, Szeles Anna a dolgozók KISZ-szervezetének egyik aktivistája és dr. Várkonyi Zoltán egyetemi adjunktus, az SZB sportfelelőse.

— Tudomásom szerint ezen az összejövetelen került összeállításra a JATE 1977. évi sportversenyprogramja. Ismertetne néhány érdekesnek ígérkező programot?

— Elnökségi ülésünkön egyelőre csak a tervezetet fogadtuk el, mivel a megyei és városi versenynapjáról még nem áll rendelkezésünkre. Márpedig sportkörülnk vezetőiségünk szilárd elhatározása, hogy csapatainkkal az eddiginél lényegesen több megyei és városi sporteseményen képviseljünk intézményünket. Természetesen eseménynaptár színvonalas sporttalálkozókat ígér. Reméljük nagy tömegeket mozgat majd meg az „EGYETEMI KUPA '77” rendezvénysorozata ahol atlétika, kézilabda, kispályás labdarúgás és röplabda sportágakban csapnak össze városunk felsőoktatási intézményeinek hallgatói. Különös fontosságot tulajdonítunk a KISZ KB által újra meghirdetett „Edzett Ifjúságért” tömegsportakciónak, amely játékrendszernek kidolgozásán épp a napokban munkálkodnak aktivistáink. Ezen túlmenően az idén minden olyan sportágban elindítjuk csapatainkat az Országos Egyetemi és Főiskolai Bajnokságon, amelyekben a SZEOL-nál vagy a JATE SC-nél szakosztályokat működtetünk.

— Mit vár Ön az új sportkör-től?

— A szervezeti, pénzügyi és technikai feltételeket a megváltozott körülményeknek megfelelően lényegesen több lehetőséget nyújtunk. Ezek alapján méltán remélhetjük, hogy a rendszeres mozgás, az alacsonyabb szintű versenyzés lehetősége így elérhető közelségbe kerül intézményünk valamennyi hallgatója és dolgozója számára.

Előzmények: 1976. december 16-án a József Attila Tudományegyetem központi épületének aulájában új sportkör megalakulását határozták el az intézmény hallgatói és dolgozói. Neve: JATE SC. Színe: kék-fehér. Működési területe: Szeged város és Csongrád megye. Irányító szerve: A JATE Egyetemi Tanácsa.

— Mi indokolta az egyetem önálló sportklubjának az életrehozását?

— Azt hiszem Szeged lakosságának jelentős része tudja, hogy a JATE az egyik bázisszerző városunk reprezentáns egyesületének a SZEOL SC-nek. Ennek következtében aktívan sportolni kívánó diákjaink itt kapnak versenyzési lehetőséget. Az utóbbi években azonban egyre sürgetőbbben jelentkezett hallgatóink és dolgozóink körében az az igény, hogy teremtsük meg a tömegsport-szintű testedzés és versenyzés szervezeti kereteit is. E kívánalmaknak minőségi sportkörünk napjainkban már egyre kevésbé tudott önmagától megfelelni. Ezért javasolta az Egyetemi Tanács „házi tömegsportklub” megalakítását.

— Hogyan fogadta a SZEOL SC vezetősége az Egyetemi Tanács javaslatát?

— Szeretném előrebocsátani, hogy a SZEOL elnöksége maximalisan támogatta önálló tömegsportegyesületünk megalakításának tervét, sőt a JATE SC vezetőségére is delegálta egyik elnökhelyettesét, dr. Kemenes Béla tanszékvezető egyetemi docens személyében. Az alakuló közgyűlést követően, ahol a tervből valóság lett, már az első elnökségi ülésen meghatároztuk, hogy új klubunknak is feladata lesz a minőségi sport feltételeinek állandó és tervszerű javítása hallgatóink körében. Emellett a JATE SC valamennyi tehetséges sportolóját „eltanácsolja” majd a SZEOL-hoz. Rivalizálásról tehát szó sincs!

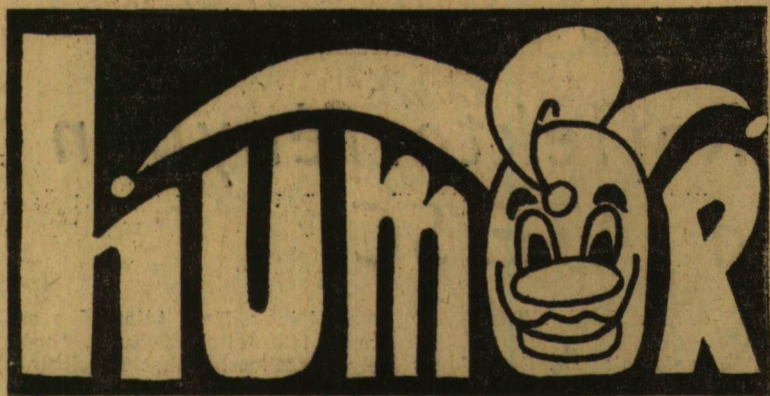
— Milyen szakosztályokat alakított a JATE SC?

— Elsődlegesen azokat a sportágakat részesítettük előnyben, amelyek adottságainknak és hallgatóink igényeinek legjobban

Sportfoglalkozások

A JATE szakszervezeti sportbizottsága a 35 éven felüli dolgozók részére minden kedden este, 20–22 óra között sportfoglalkozást tart az Egyetem út 2. az alatti tornateremben. A szervezők — dr. Várkonyi Zoltán és Szarvas Vilmos — kéri, hogy az érdeklődők rendszeres mozgásigényük és lelkesedésük mellett tornafelszerelést is vigyenek magukkal!

Minden pénteken 15 és 17 óra között az Ady téri tornateremben — Debreceni Pálné vezetésével — a 35 éven aluli nők számára szervez sportfoglalkozásokat a tudományegyetem szervezeti sportbizottsága. A 35 éven felülieknek pedig minden csütörtökön 17–18 óráig ugyanabban a teremben kondicionáló tornát tart Józsa Pálné.



Jó indulatú és vizsgáztató utolsó nyelvész professzorunk, hogy ne kelljen utóvizsgáztatnia igyekezett minden diákból kiszedni legalább az elégségeshez szükséges tudást. Például a következőképpen:

— Na, mondja meg, mi Finnország fővárosa?
— O-o-Osló...
— Hát, nem éppen. De látom, hogy jó helyen keresné, átengedem.

Vizsgán „vendéghallgató” az egyik professzor. Míg vizsgáztató kollégája egy moszkvai telefonbeszélgetéssel van elfoglalva, a vendég lopva segít a példán rágógó diáknak. Egyszer csak a kagylót eltakarva megszólal a kollégája:

— Mi az, Karcsikám jelest akarsz kapni?

A medikus vizsgán a magabiztonság látszatát akarva kelteti az oktató kérdésére habozás nélkül kivágja, hogy a betegnek

egy évökánál adna a gyógyszerből. Később, amíg az eredményhirdetésre várnak, eszébe jut, hogy végzetesen tévedett. Berohan a tanárhoz. Az meghallgatja, majd két karját szét-tárva mondja:

— Sajnálom, kolléga, a beteg már három órája halott...

A diák szinte semmit sem tud geometria vizsgán. A vizsgáztató nagyon türelmes és jószándékú.

— Nézze, kap mentőkérdést, ha arra válaszol, nem rúgom ki. Jó?

— Igen, kérem.
— Egy nehéz, vagy két könnyű kérdést akar?
— Egy nehezet.
— Hol a Föld középpontja?
— Itt, a Széchenyi tér átlójának metszéspontjában.
— Ezt hogy képzeli!?

— Tanár úr, csak egy kérdésre kell válaszolnom.

— 6 — na

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

JELENTKEZÉSRE HÍVOM FEL

mindazokat a férfiakat, akik a felhívásban meghatározott felsőoktatási intézmények nappali tagozatán tanulmányokat folytatnak, oda már felvételt nyertek, vagy felvételre jelentkeznek, amennyiben dolgozó népünk fegyveres szolgálatát önként vállalják és a Magyar Néphadsereg hivatásos tisztjei kívánnak lenni.

1. A jelentkezés feltételei:
 - a) büntetlen és feddhetetlen előélet,
 - b) erkölcsi-politikai megbízhatóság,
 - c) magyar állampolgárság,
 - d) hivatásos szolgálatra való egészségi és fizikai alkalmasság,
 - e) felvétel az adott felsőoktatási intézetbe,
 - f) nőtlen családi állapot,
 - g) 21 évnél nem magasabb életkor.

2. A honvédségi ösztöndíjra pályázók jelentkezési lapot a megyei hadkiegészítési és területvédelmi (Budapest, Fővárosi Hadkiegészítő) parancsnokságtól kapnak.

A jelentkezési laphoz mellékelni kell:

- a) saját kezűleg írt részletes önéletrajzot,
 - b) erkölcsi bizonyítványt.
- A kitöltött jelentkezési lapot és mellékletet a hadkiegészítési és területvédelmi (Budapest, Fővárosi Hadkiegészítő) parancsnokságnak, a sorkatonai szolgálatot teljesítők alakulatuk parancsnokának adják át.

3. Honvédségi ösztöndíjra a következő felsőoktatási intézmények tanulói, illetve oda jelentkezők pályázhatnak:

A **Budapesti Műszaki Egyetem**: Gépészmérnöki Kar gépgyártástechnológus; Villamosmérnöki Kar híradástechnikai szak digitális számítástechnikai ágazatos; Közlekedésmérnöki Kar járműgépész szakos; Építőmérnöki Kar szerkezetépítő; közlekedésépítő, földmérő szakos és az Építésmérnöki Kar hallgatói.

A **tudományegyetemek** Állam- és Jogtudományi Karai, Természettudományi Karai programozó-matematikai, fizikus (amennyiben vállalják, hogy a második évfolyamtól kiegészítő szakként a meteorológiai szakot felveszik) szakos hallgatói.

Az **Orvostudományi Egyetemek** Általános Orvostudományi Karok hallgatói;

A **Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem** Általános Közgazdasági Kar népgazdasági tervező-elemző és pénzügyi szakos hallgatói;

A **Pollack Mihály Műszaki és Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola** Építőipari Kar mélyépítési szakos; Gépészeti Kar épületgépészeti szakos hallgatói.

4. A pályázók a hivatásos szolgálatra való általános és egészségi alkalmasság megállapítása céljából a Karikás Frigyes Katonai Kollégium Parancsnoksága által megjelölt helyen és időben felvételi eljárásban vesznek részt.

5. A honvédségi ösztöndíjasok a tanév, a szakmai gyakorlat és a katonai alapképzés tartamára havonként — a külön rendelkezésben — tanulmányi ösztöndíjra jogosultak. Tanulmányaik alatt a Karikás Frigyes Katonai Kollégium Parancsnokságához tartoznak. A Budapesti tanulókat kérésükre — térítés ellenében — elhelyezésben és étkezésben részesítik.

6. Az egyetemeken tanuló honvédségi ösztöndíjasok a III. év eredményes befejezése, illetve rövid katonai alapképzés után zászlósi rendfokozatba és „katonai főiskolai hallgatói” állományba, az egyetem befejezését követően pedig tiszti rendfokozatba, hivatásos állományba kerülnek. A hallgatók a részükre meghatározott ellátásra jogosultak.

A főiskolákon tanuló honvédségi ösztöndíjasok az államvizsgát követően, rövid katonai alapképzés után hivatásos tiszti állományba kerülnek felvétellel.

A tanulmányaikat befejezték képességüknek, illetve képzettségüknek megfelelő munkakörbe, a néphadsereg csapataihoz nyernek beosztást.

7. A felsőoktatási intézményekben tanulmányokat folytatók bármely időpontban, az oda felvételre jelentkezők 1977. március 31-ig pályázhatnak.

Czinege Lajos vezérezredes s. k. a Magyar Népköztársaság honvédelmi minisztere

A barátság jegyében

Megyénkben, városunkban, intézményeinkben 1976. végén olyan rendezvények voltak, amelyek mind a magyar-szovjet barátság erősödését, mind a Csongrád megyében kiállításokat filmvetítéseket rendeztek, előadásokat tartottak. A JATE, KISZ-klubjában a Komszomol tevékenységéről, munkájáról és eredményeiről beszélgettek a hallgatók a vendégekkel. A Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán az MSZBT-szakcsoport segítségével Dalj-emlékülest szerveztek. Dr. Nagy Pálné és Kalmár Zsuzsa, a JATE MSZBT-szakcsoportjának tagjai pedig egy 270 fős Csongrád megyei delegációval a Szovjetunióba indultak. Velük beszélgettünk elményeiről, tapasztalataikról — és a barátságáról.

Másfél napos utazás után érkeztek meg újuk első állomására, Odesszába. A szakadó esőben 150 komszomolista várta őket a pályaudvaron. Alighogy elhelyezték csomagjaikat a szállodában, máris megkezdődtek a közös programok. Először városnézésre indultak, amelynek során megismerkedtek a város nevezetességeivel. A rendelkezésre álló egy hét alatt megtekintették az odesszai Operát, a Patyomkin lépcsőt, jártak a Helytörténeti Múzeumban, ahol „Odessa Hős Városát” mutatta be az idegenvezető, a Tengerészeti Múzeumban, ahol a Szovjetunió valamennyi jelentős hajójának modelljét láthatták.

Egy mechanikai üzem komszomolistái barátságát esten látták vendégül a csoportot. A fiatalok hangulatos műsort adtak, amelyen az üzem vezetői is megjelentek. Majd apró emléktárgyakat cseréltek egymással. Ezen az estén nagyon sok barátság kötődött az odesszai fiatalok és a magyar vendégek között.

A magyar csoportot egy iskolába is elkísérték, s ez a látogatás azért volt különösen hasznos, mert olyan szemléltető eszközökben és berendezésekben gyönyörködhetek, amelyeket a tanárok

és a diákok közösen készítettek. A változatos és sokszínű programok közül a legnagyobb élmény a magyar szemnek Európa egyik legjelentősebb kikötőjének a megtekintése jelentette. Az odesszai tartózkodás utolsó napjaiban az Ismeretlen Matróz sírját is megkoszorúzták.

Odesszából Kijevbe indultak a magyar vendégek. A szívelyes fogadtatás után itt is városnézéssel télt el az első nap, majd kisebb csoportokba szerveződve megtekintették Kijev műemlékeit. Az itteni Lenin Múzeum érdekessége az volt, hogy a különböző köztársaságok népművészeti alkotásokban foglalták meg tiszteletüket vezérük iránt. Az Ukrán Kultúra Palotájának modern épületében a Hatyjúk tavát nézték meg. Fogadták őket a Sevtyenkó egyetem komszomolistái, akikkel megtekintették az egyetem épületeit, tanszékeit. Hosszabb időt a Nemzetközi Jogi és Közgazdasági Tanszéken töltötték el, ahol mintegy 20 magyar diák is tanult. Látták a híres Szófia székesegyházat, a kijevi Lavrát. Összességében kellemesen telt el a Kijevben töltött egy hét is.

Dr. Nagy Pálné és Kalmár Zsuzsa elmondották, hogy újuk végén felejtetetlen emlékekkel tértek haza. A nevezetességek megtekintésén kívül jártak szovjet családoknál is. Találkoztak és beszéltek azzal a generációval, amelyből sokan Magyarországon, s éppen Szegeden harcoltak a második világháború végén. Megismerték a szovjet emberek életét, gondolkodását, a nép gondjait, örömeit. Azokat a sikereket, amelyeket nagy erőfeszítésekkel, türelemmel, szerényen napjainkig elérték. Elményekben gazdag út és hasznos tapasztalatszerzés volt ez a kirándulás azoknak is, akik nem akkor utaztak először a Szovjetunióba. A JATE MSZBT-szakcsoportja is úgy foglalt állást, hogy a továbbiakban többek között hasonló utak szervezésével kívánnak hozzájárulni a két nép barátságának elmélyítéséhez.



Jegyzet a jegyzetről

Ki ne emlékezne azokra az időkre, amikor az általános iskolában a tanév kezdetén összezedték az előző évi tankönyvet és szétosztották az alsó évfolyamoknak! Akkor mindenki tudta: csak így lehet enyhíteni az égető tankönyvhiányon. Mire a gimnáziumba kerülünk, ilyen gondjaink már nem voltak. Mindenkinél jutott új tankönyv, de aki pénzt akart megtakarítani, az továbbra is kéz alól szerezte be legszükségesebb tanszereit.

Azán felvették bennünket az egyetemre. S rájöttünk; nincs minden tárgyból jegyzet. De ha van, akkor is további problémák adódnak. Például régen adták ki, közben jócskán elavult, és nem érdemes újra kinyomtatni. Vagy pedig: annak ellenére, hogy bizonyos tárgyból a „jegyzetiro-kollektívát” már megszervezték, még mindig nem írták le egy betűt sem. De a leggyakrabban akkor háborodunk fel, amikor bizonyos jegyzetből kevesebbet nyomnak, mint amennyire szükség lenne.

Miből készülünk fel a vizsgákra? Az egyéni leleményesség olykor csodákra képes: az ország másik végén lakó rokon, ismerős beszerzésével antikváriumtól kerítenek elő egy-egy könyvet. Mások — barátok közreműködésével — stencilgépeken sokszorosítják vagy fénymásolatják. Lehet miből tanulni!

De — mint mindennek — a vizsgaidőszaknak is vége szakad egyszer. A nehezen beszerzett könyvek, jegyzetek gazdátlanul hevernek a szobákban, kollégiumi tanulóknak, folyosókon, konyhákban. A legtöbb idegen fiókok mélyén, kollégiumi raktárak polcain, lomtárok sarkában tűnik el. Az

alsóbbévesek kezébe csak egy tőredék jut el...

S a következő évfolyam — energiát, fáradságot nem kímélve — újra a kispáldányos jegyzetek felkutatásába kezd. Az egyetemi, főiskolai jegyzetek esetében a természetes körforgása nem érvényesül...

Néhányan mégis csak próbáltak tenni valamit az ügy érdekében; az ősszel a menza kapujában **Jegyzetbörze** feliratú táblát helyeztek el. Ide tehet ki hirdetés az, aki felesleges jegyzetét tovább kívánja adni. Mindenki azt hitte, hogy ezzel valamivel előbbre lépünk. Egy ideig ott árválkodott a tábla — üresen; majd azt is lezedték. S panaszukunk tovább a jegyzethiányra...

FEKETE KLÁRA

SZEGEDI

Egyetem

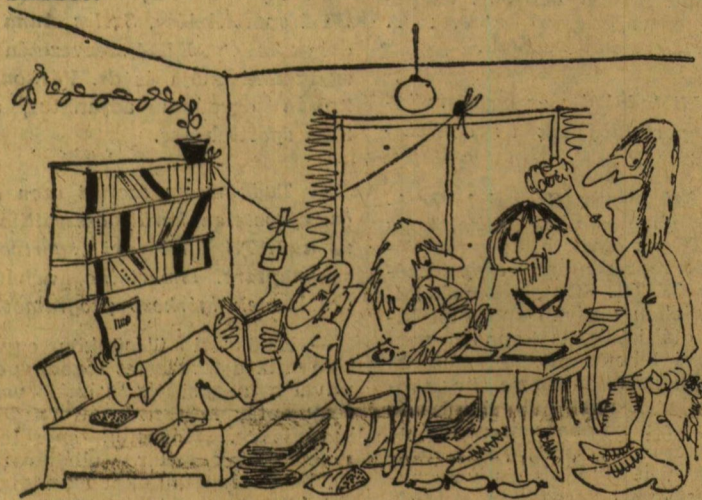
A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP bizottságának lapja.

Felolvas szerkesztő: Dr. Szabó Magdolna
Szerkesztőség: 6720 Szeged Dugonics tér 12. Telefon: 12-119
Megjelenik: havonta kétszer.
Ára: 1 forint. Előfizetési díj egy évre 17 forint.

Terjesztik az intézmények KISZ- és szakszervezeti bizottságai. Kiadja a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat, Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. Postacím: 6740 Szeged
Telefon: 12-633, Telex: 82-282.
Felolvas kiadó: Kovács László igazgató Szegedi Nyomda 6720 Szeged Bajcsy-Zsilinszky u. 28.
1977. II. 8. — 216

Felolvas vezető: Dobó József igazgató.

SZEZON



— Csak azt tudnám, ki „ette meg” a jegyzetemet!

Lidérces álom

A téli esteiken korán kezd és későig van szolgálatban az éjszaka. Nehezen jön a reggel, s hűvösen, ködösen köszönt a hajnal. Ilyenkor a vizsgára készülődő diákok szorongva virrasztanak, s marasztalnák még az éjszakát. De hiába a lázas készülődés, a mindent megtanulni akarás, ha a reggel már a vizsganapot hozza.

— Holnap vizsgázom — zakatol újra és újra az ember fülében szorongatón e két szócska, s egyre csak nyugtalanít.

Az asztalon vastag könyv. Nyitva. Itt-ott néhány sajtó és kölcsönként jegyzet hever. Ilyenkor tanulni már nem lehet, tudja ezt a diák, s tanár, de a zilált lelkiismeret újra és újra kényszeríti a kinlódást.

Végül a fáradtság, a kimerültség győz, s lehanyatlak a fej, kipördül a kézről a toll, elernyednek az izmok. Csak az agy, az agy nem hagyja magát. Zakatol és lüktet, hol erősebben, hol gyengébben, egyszer elsötétül, egyszer újra világosodik. Majd hatalmába veszi a tudásra szomjas emberi lényt a vizsga előtti lidérces álomkép: nyílik az ajtó, s beléphetek a professzorhoz. Uledelmesen köszönök, meghajolok, helyet foglalok az előttem soron levő zavaros tekintetű kollégám között.

— Parancsoljon, a tételek! — szól a prof szintelen hangon. Bátor-ságom kezd előjönni rejtkehelyéből. Kihúzó magam és előrelépek. Bal szemmel nézem erősen a vizsgáztatót, jobb szemmel még erősebben a tételeket. Bal kezemet céltalanul lóbálom, a jobb kezemet a tételek felé közelítem, s hirtelen rántással magamhoz sópróm a felét. Míg szedegetem, kiválasztom a legjobbat. Felsőhajtok, aztán puskázni kezdenék, de kint felejtettem a puskát. Izzadok. Erre nem számítottam. Akkor jövvök rá, tudom a tételt. Szerencsére. Most már megnyugszom és kényelmesen elnyújtózok a fotelben, miközben egy jókora ásitás visszafojtásával foglalatokodom nagy gonddal. Nem sikerül!

— Ön következik — ráz fel a vizsgáztató. Megdöbben a szívem.

— Három kérdést mondjon, s adja az indexet. Elgondolkodom.
— En szeretnék felelni Ön helyett — mondja meg.
Tovább csodálkozom, de aztán helyén van a fejem, így gyorsan felolvasom a saját tételeimet.

A professzor izgatottá válik. Látszik rajta, hogy nem várt kérdést kapott. Dadog is már, meg nyög. Hirtelen megsajnálom, hiszen az én szívem sincs köböl, megsimogatom kopaszodó fejét, pajkosan összebuzolom néhány szál haját, és melegen megfogom a kezét. Szemében a hála könnyeseppjei jelennek meg.

— Hol a zsebkenőd, hol a zsebkenőd? — kiáltom.
— Itt, fiacskám, de öltöznöd kéne, mert nyolc már elmúlt, s elkésed a vizsgád.

Karikás szemem szomorkásan hordozom körbe a szobán. Felsőhajtok, mert kezdődik a valóság.

RADICS FERENC